

Retningslinjer for Frifond organisasjon 2015

Vedtatt av LNUs styre 12.11.2014, gjeldende for tilskuddsåret 2015.

Frifond organisasjon har søknadsfrist 15. april 2015. Det vil være mulig å levere søknad fra 18. februar 2015 og organisasjonene vil fortløpende få tilbakemelding på om de er støtteberettiget. Tilskuddets størrelse vil bli beregnet og utbetalt fra og med juni 2015. Søknader leveres gjennom LNUs søknadsportal.

§ 1. Bakgrunn

Frifond er en støtteordning opprettet av Stortinget for å bedre de økonomiske rammebetingelsene for demokratisk og medlemsbasert aktivitet på det lokale plan i frivillige organisasjoner som arbeider for og med barn og unge. Frifond forvaltes av Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner, Norsk musikkråd og Norsk teaterråd i fellesskap. Disse tre administrerer hver for seg ulike deler av Frifond. Disse retningslinjene gjelder Frifond organisasjon forvaltet av LNU.

§ 2. Formål og målgruppe for Frifond

Formålet med Frifond er å stimulere barn og unges aktivitet og deltakelse lokalt, både gjennom frivillige organisasjoner, frittstående grupper og foreninger. Ordningen skal bedre rammebetingelsene for frivillige organisasjoner og gruppers medlemsbaserte virke på lokalt nivå. Tilskuddet skal nå ut til et bredt spekter av organisasjoner og grupper med ulike formål og aktivitetsgrunnlag. Midlene skal gå til organisert og frivillig barne- og ungdomsaktivitet lokalt i Norge, også aktiviteter i regi av organisasjoner som ikke er medlem i LNU.

§ 3. Kunngjøring

LNU kunngjør Frifond-ordningen i løpet av første kvartal av et tilskuddsår. Mottakerorganisasjonene er selv ansvarlige for å kunngjøre Frifond-midlene overfor sine lag og medlemsgrupper.

§ 4. Inngangskrav til ordningen

Organisasjonens sentralledd skal søke på vegne av sine lokallag, og organisasjonen både sentralt og lokalt må kunne tilfredsstille kriteriene for inngang i ordningen.

4.1. Tilskudd kan gis til organisasjoner som ved sine vedtekter og praksis kan vise til:

- å drive et medlemsbasert virke for og med barn og unge under fylte 26 år i lokalmiljøet.
- at det føres lister over alle som regnes som individuelle medlemmer av organisasjonen. Listen må minimum inneholde navn, fødselsår og adresse. Organisasjoner som er oppbygd som sammenslutning med andre organisasjoner som medlemmer må få godkjent sitt medlemsbaserte virke på lokalt nivå særskilt av LNUs styre.
- at alle medlemmene, uavhengig av organisasjonens struktur, har reell mulighet til å påvirke organisasjonens beslutninger. Organisasjonens demokrati skal vurderes ut ifra et ideal om at medlemmene har beslutningsjevnlikhet, effektiv deltagelse, opplyst forståelse og kontroll over dagsorden og økonomi.
- at alle medlemmer fra og med fylte 15 år har fullverdige demokratiske rettigheter i organisasjonen.

- å ikke være i strid med norsk lovgivning knyttet til organisasjonsfrihet, ytringsfrihet, ikke-diskriminering og religionsfrihet.
- å ha et sentrallidd med minst fem tilknyttede tellende lokallag med jevnlig lokal aktivitet, fordelt på minst to fylker, med til sammen minst 200 tellende medlemmer under fylte 26 år i grunnlagsåret. For organisasjoner som har et naturlig begrenset rekrutteringsgrunnlag gitt av organisasjonens formål, vil kravet være 100 medlemmer og tre lokallag i to fylker. Med grunnlagsår menes kalenderåret to år før tilskuddsåret. Det vil si at for organisasjoner som søker om støtte i 2015 er grunnlagsåret 2013.

Med lokal aktivitet menes aktivitet som gjennomføres der hovedtyngden av medlemmene i lokallaget bor. Lokallag som kun gjennomfører årsmøte og én aktivitet i året kan ikke sies å ha jevnlig aktivitet.

LNU kan definere en organisasjon som udemokratisk og ikke støtteberettiget dersom den gjennom sitt formål, praksis, struktur eller samarbeid med andre, motarbeider demokrati eller FNs konvensjon om barnets rettigheter eller FNs og Europarådets konvensjoner om menneskerettigheter.

4.2. Tilskudd kan ikke gis til organisasjoner som ved sine vedtekter og praksis:

- er organisert av det offentlige.
- er fortjenestebasert.
- er basert på samvirkeprinsipper.

Tilskudd kan heller ikke gis til organisasjoner som:

- er registrert med annen organisasjonsform enn "Forening/lag/innretning".
- er tilknyttet Norges idrettsforbund gjennom et av NIFs særforbund eller med sitt formål er knyttet til idrett.
- har en barne- og/eller ungdomsorganisasjon som allerede får Frifond-midler fra LNU, Norsk musikkråd eller Norsk teaterråd.

§ 5. Kriterier for tilskudd til en organisasjon

- 5.1. Alle mottakerorganisasjoner forplikter seg i sin forvaltning og rapportering på Frifond til å være lojale mot formål og intensjon for Frifond-ordningen.
- 5.2. Med tellende medlem menes en person som per 31. desember i grunnlagsåret er under fylte 26 år, og som individuelt og frivillig har meldt seg inn i organisasjonen. Personer under fylte 15 år kan meldes inn av foresatte. Hvert tellende medlem skal hvert grunnlagsår ha innbetalt minst kr 50,- i kontingent som skal tilfalle søkerorganisasjonen. Det vil si at hvis det er flere medlemmer under 26 år knyttet til et medlemskap, må kontingentinnbetalingen samlet tilsvare minst kr 50,- per person per kalenderår.

For organisasjoner som er organisert som en sammenslutning hvor lokallagene ikke bygger på individuelle medlemskap, vil LNU gjøre en særskilt vurdering av hvorvidt de tilfredsstillt kravene til medlemsbasert virke. I denne vurderingen vil LNU også bestemme hvordan man skal måle antallet tilsluttede personer til

denne organisasjonen. Som en generell regel vil elev-, og studentmedlemskap telle som 1 % av et vanlig tellende medlem.

Organisasjoner som baserer seg på individuelle medlemmer kan ikke samtidig søke om å få telle andre former for medlemskap.

- 5.3. Med tellende lokallag menes lag som pr. 31. desember i grunnlagsåret er en selvstendig enhet i organisasjonen, har gjeldende vedtekter, minst fem tellende medlemmer og et eget styre valgt av og blant medlemmene. Valg av styre kan ikke avholdes sjeldnere enn hvert annet år. Tellende lokallag må ha kontroll over egen økonomi for å regnes som selvstendig. Organisasjonene må kunne dokumentere overfor revisor at de tellende lokallagene oppfyller disse kravene.

Organisasjoner som har lokallag der bare tre medlemmer eller færre er gamle nok til å ha fullverdige demokratiske rettigheter i organisasjonen, har dispensasjon fra kravet om eget styre valgt av og blant medlemmene.

- 5.4. Fylkeslag som fungerer som lokallag regnes som tellende lokallag. Arbeidsgrupper, underavdelinger og andre organer som er tilknyttet et lokallag, regnes ikke som egne, tellende lokallag.
- 5.5. Ingen lokallag kan inngå i tilskuddsgrunnlaget til mer enn én nasjonal organisasjon. En person kan ikke gjennom et og samme medlemskap inngå i tilskuddsgrunnlaget til mer enn én nasjonal organisasjon. Organisasjonene har selv ansvar for å sikre at deres lokallag ikke telles inn i grunnlaget for mer enn én organisasjon.
- 5.6. Lokallag som er tilknyttet Norges idrettsforbund i tillegg til å være tilknyttet et sentralledd som søker støtte fra Frifond organisasjon kan ikke regnes som tellende lokallag.

§ 6. Krav til søknaden

Når en organisasjon søker om tilskudd skal søknaden inneholde følgende opplysninger:

- Totalt antall og antall tellende medlemmer i grunnlagsåret.
- Totalt antall og antall tellende lokallag i grunnlagsåret.
- Særattestasjon fra revisor som dokumenterer grunnlagstallene.
- Kopi av den enkelte organisasjons retningslinjer for egen Frifond-forvaltning hvor det fremgår når og av hvilket organ disse er vedtatt.

LNU skal ikke motta annen dokumentasjon sammen med søknaden, men skal ved kontroll kunne få se dokumentasjonen som er nevnt i § 13.4.

Organisasjoner som søker Nasjonal grunnstøtte fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet kan bruke samme særattestasjon i søknaden til LNU. Andre organisasjoner må levere særattestasjon fra revisor basert på instruks utarbeidet av LNU (vedlegg 1a og 1b/2015).

Søknadsfrist vil for hvert år bli fastsatt av LNU og utlyst ved kunngjøringen av midlene. Denne er normalt 15. april.

§ 7. Behandling av søknaden

7.1 LNU behandler søknadene i to omganger. Først behandles søknaden med all dokumentasjon og organisasjonen vil deretter få en tilbakemelding på om den er støtteberettiget, og om grunnlagstallene godkjennes.

Etter LNUs behandling av alle søknadene vil den totale Frifond-potten fordeles på alle godkjente søkerorganisasjoner. Organisasjonen vil deretter få et tilsagn med summen den er blitt tildelt.

7.2 Hver organisasjon som har blitt godkjent som støtteberettiget vil motta en sum sammensatt slik:

- et grunntilskudd på maksimalt kr 75 000,-. Grunntilskuddet kan ikke være større enn det variable tilskuddet. Dersom det variable tilskuddet er under kr 75 000,-, vil grunntilskuddet være like stort som det variable tilskuddet.
- et variabelt tilskudd der 40 % utregnes på grunnlag av antall tellende lokallag i grunnlagsåret og 60 % utregnes på grunnlag av antall tellende medlemmer i grunnlagsåret.

Ingen søkerorganisasjon kan få mer enn 7,5 % av den totale potten i Frifond organisasjon forvaltet av LNU.

§ 8. Utbetaling av innvilget støtte

8.1. Så snart LNU har mottatt endelig tilsagn om støtte fra Kulturdepartementet mottar hver organisasjon et tilsagnsbrev og et akseptskjema. Akseptskjemaet signeres elektronisk av både daglig leder og styreleder (eller tilsvarende funksjon(er) som har anledning til å undertegne på vegne av organisasjonen). Ved å undertegne akseptskjemaet påtar organisasjonen seg ansvaret for å forvalte utbetalt støtte i tråd med intensjonen for Frifond-ordningen, krav i tilsagnsbrevet og disse retningslinjene.

8.2. LNU setter hvert tilskuddsår en tidsfrist for innlevering av akseptskjema. Tidsfristen vil fremgå av tilsagnsbrevet, og er normalt 15. november. Dersom akseptskjema ikke er returnert innen fristen vil tilsagnet bortfalle.

8.3. LNU utbetaler 100 % av tilsagnsbeløpet til mottakerorganisasjonen når signert akseptskjema og eventuell annen dokumentasjon er mottatt av LNU. Mottakerorganisasjonens tidsfrist for å utbetale midlene til sine lokallag vil framgå av tilsagnsbrevet, og er normalt 1. desember.

§ 9. Klageadgang

9.1. Søker har rett til å klage på vedtak om avslag, godkjenning av grunnlagstall og vedtak om tilsagn dersom søker mener det har skjedd feil i saksbehandlingen. Skriftlig klage skal sendes til LNU innen tre uker etter at svar på søknad er sendt fra LNU. Klagen vil bli behandlet i henhold til LNUs forvaltningsmanual.

- 9.2. Lokallag som mottar Frifond-midler fra sentralledet i en nasjonal organisasjon skal kunne stille spørsmål og klage til sentralledet det gjelder dersom lokallaget mener det har skjedd feil i den enkelte organisasjons saksbehandling.

§ 10. Mottakerorganisasjonenes forvaltning og bruk av midlene

- 10.1. Når et sentralledd har mottatt tilskudd fra Frifond organisasjon, skal mottakerorganisasjonen utbetale midlene til sine lokallag uten unødig opphold, og senest innen 1. desember i tilskuddsåret. Den enkelte organisasjon må planlegge sine rutiner ut fra at LNU normalt utbetaler Frifond-midler fra og med juni.
- 10.2. Frifond skal gå til aktivitet i regi av lokallag. Tilskuddene må tildeles og utbetales til lokallag i organisasjonen. Hvert enkelt lokallag skal selv bestemme over bruk av Frifond-midlene. Støtten skal i tråd med formålet til Frifond brukes til lokal aktivitet eller til å styrke lokal aktivitet. Støtten kan ikke tildeles mellomliggende lag (fylkeslag/region/krets og lignende).
- 10.3. Mottakerorganisasjonene skal varsle LNU i desember dersom midlene ikke er blitt fordelt mellom lokallag slik retningslinjene krever. Dersom særskilte årsaker ligger til grunn for at hele tilskuddet ikke er utbetalt innen 1. desember i tilskuddsåret kan mottakerorganisasjonene søke LNU om å få overført midlene til neste tilskuddsår. Dersom LNU velger å innvilge overføring, skal midlene forvaltes i henhold til organisasjonens retningslinjer og legges til ordinær tildeling for neste tilskuddsår.
- 10.4. Lokallagene må ha brukt Frifond-midlene innen 30. juni i kalenderåret etter tilskuddsåret, og mottakerorganisasjonene skal motta bekreftelse fra sine lokallag på at de har brukt opp fjorårets støtte før sentralledet utbetaler årets støtte til lokallagene. Sentralledet i mottakerorganisasjonene skal kreve tilbake ubrukte midler fra lokallagene. Dersom særskilte årsaker ligger til grunn for at midlene ikke er brukt innen fristen, kan mottakerorganisasjonene søke LNU om å få overført midlene til neste tilskuddsår. Søknad sendes til saksbehandler i LNU som en melding i søknadsportalen så snart sentralledet vet hvor stort beløp som vil bli tilbakebetalt fra lokallagene. Midler som innvilges overført skal fordeles i neste ordinære tildelingsrunde. Det er ikke anledning til å trekke administrasjonsandel av de ubrukte midlene. De ubrukte midlene skal innrapporteres i den årlige rapporten til LNU som restmidler.
- 10.5. Tilskuddene skal tildeles som ett eller flere av følgende:
- **Prosjektmidler** (*Midlene tildeles etter søknad fra lokallagene.*)
 - **Driftsstøtte** (*Sentralledet fordeler midlene mellom lokallagene ved hjelp av en fordelingsnøkkel. Fordelingsnøkkelen mellom lokallagene må være vedtatt og gjort kjent som en del av organisasjonens retningslinjer for bruk og fordeling av Frifond-midlene.*)
 - **Oppstartsmidler** (*Sentralledet fordeler en fast sum midler til nyoppstartede lag.*)

- 10.6 Dersom den enkelte mottakerorganisasjonen tildeler prosjektmidler, skal det være egne prosedyrer for behandling av klager fra lokallag.
- 10.7 Jamfør formålet skal Frifond-midlene gå til frivillige organisasjoners barne- og ungdomsaktivitet på lokalt nivå. Støtten skal ikke:
- disponeres av sentralledet og/eller mellomliggende lag
 - brukes til å lønne ansatte
 - brukes til innsamlingsaktivitet
 - brukes til å bygge egenkapital
 - brukes utenfor Norge eller til aktivitet i utlandet
 - brukes til innkjøp av rusmidler

Sentralledet kan ikke øremerke Frifond-midler til kjøp av varer eller tjenester fra eget sentralledd gjennom prosjektstøtteordninger. LNU anbefaler organisasjonene å være varsom med ordninger som kan oppfattes som tilbakeføring av Frifond for å finansiere aktivitet i sentralledet.

- 10.8 Organisasjonene kan beholde opptil 5 % av Frifond-tilskuddet til administrasjon av midlene. Maks grensen er fastsatt av Stortinget ved opprettelsen av Frifond-ordningen.
- 10.9 Sentralledet må ha rutiner og kontrollhandlinger som sikrer at hvert lokallags bruk av midler går til lokal aktivitet eller til å styrke lokal aktivitet. Sentralledet må ha oversikt over om lokallagene bruker midlene i henhold til LNUs retningslinjer, og om lokallagene har brukt opp midlene innen fastsatt frist, se § 10.4.
- 10.10 Alle mottakerorganisasjoner skal ha vedtatt egne retningslinjer for bruk og fordeling av Frifond-midlene mellom lokallag. Retningslinjene må være vedtatt av et demokratisk organ og gjøres tilgjengelig for hele organisasjonen.

Retningslinjene må inneholde følgende informasjon:

- når og av hvem retningslinjene er vedtatt
- hvor stor andel av tilskuddet sentralledet beholder til administrasjon
- fristen for utbetaling av midler fra sentralledet til lokallagene
- fristen for når lokallagene må bruke opp midlene
- beskrivelse av hvordan mottakerorganisasjonen fordeler midlene mellom sine lokallag, inkludert fordelingsnøkkel dersom organisasjonen tildeler driftsmidler
- beskrivelse av klagerutinene dersom organisasjonen tildeler prosjektmidler
- beskrivelse av hvilke rutiner og kontrollhandlinger sentralledet har som sikrer at lokallagene bruker midlene i henhold til LNUs retningslinjer. Kontrollhandlingene skal sannsynliggjøre ovenfor LNU at bruken av midlene har vært i tråd med formålet og LNUs retningslinjer.

Organisasjonenes retningslinjer kan også gi andre bestemmelser for lokallagenes bruk av Frifond-midler.

- 10.11 Alle mottakerorganisasjoner må hvert år delta på det obligatoriske brukerseminaret som LNU arrangerer for mottakere av Frifond organisasjon. Seminaret avholdes normalt i mai måned.

§ 11. Krav til rapportering fra tilskuddsmottaker

- 11.1. Sentralledd som har mottatt støtte fra Frifond organisasjon skal innen angitt frist, normalt 10. desember, sende inn rapportskjema til LNU i tråd med de rapporteringskrav som er angitt i tilsagnsbrevet.
- 11.2. I tillegg til rapportskjemaet skal sentralleddet levere særattestasjon fra statsautorisert eller offentlig godkjent revisor, som bekrefter at utbetalingene til lokallag har funnet sted, samt andre kontrollhandlinger revisor skal gjennomføre. Fristen for denne særattestasjonen er normalt 1. mai. Organisasjonene skal levere særattestasjon utført etter LNU sin mal (vedlegg 2/2014).
- 11.3. LNU skal ikke motta bilag sammen med rapporten, men skal ved kontroll kunne få se dokumentasjonen som er nevnt i § 13.4.

§ 12. Skjønnsmessige vurderinger

LNU vil i særskilte tilfeller kunne foreta skjønnsmessige vurderinger ut fra rimelighetshensyn for ordningen som helhet.

LNU kan i enkelttilfeller innvilge unntak fra bestemmelser i retningslinjene. Mottakerorganisasjonen som ønsker slike unntak må søke særskilt om dette. Søknad rettes til saksbehandler. Unntak som blir innvilget vil gjelde for ett år av gangen.

§ 13. LNUs rett og plikt til innsyn i sentralleddenes forvaltning av innvilget tilskudd

- 13.1. LNU skal hvert år besøke minst 20 % av sentralleddene som har mottatt støtte fra Frifond organisasjon til sine lokallag. Alle organisasjoner skal besøkes etter deres første år som forvalter av støtte fra ordningen.
- 13.2. Formålet med besøkene er:
- å bidra til en trygg forvaltning av midlene og gi råd om hvordan Frifond-midlene kan legges til rette for utvikling i sentralleddene og lokallagene.
 - å kontrollere om organisasjonen oppfyller kravene i retningslinjene.
- 13.3. Sentralleddene skal ved kontroll kunne legge fram dokumentasjon for:
- oppgitt antall tellende medlemmer og tellende lokallag, og at disse tilfredsstiller kravene i retningslinjenes §§ 4 og 5.
 - at forvaltning og bruk av midlene har skjedd i tråd med retningslinjenes krav og formålet for Frifond-ordningen.

- 13.4. Ved å motta støtte fra Frifond gir den enkelte mottakerorganisasjon LNU rett til å få innsyn i:
- alle relevante regnskapsbilag.
 - organisasjonens egen oversikt over medlemmer.
 - organisasjonens egen oversikt over lokallag.
 - organisasjonens egen oversikt over tillitsvalgte.
 - godkjente årsregnskap og årsberetninger.

Mottakerorganisasjonene skal oppbevare ovennevnte dokumentasjon i minst fem år etter rapporteringsfristen.

- 13.5. Ved mistanke om mislighold, feilaktige grunnlagstall eller at tilskudd er gitt på annet falskt grunnlag, kan LNU kreve at mottakerorganisasjonen framlegger tilfredsstillende dokumentasjon for å avkrefte en slik mistanke.

- 13.6. Frifond organisasjon er finansiert via Stortinget og Kulturdepartementet. Kulturdepartementet og Riksrevisjonen kan med hjemmel i Bevilgningsreglementet § 10, annet ledd foreta kontroll med at statstilskudd blir anvendt etter forutsetningene.

§ 14. Tilbakeholdelse av tilskudd

- 14.1. LNU har rett til å holde tilbake tilskudd dersom det er mistanke om at organisasjonen har misligholdt midler fra Frifond organisasjon eller andre av LNUs tilskuddsordninger, eller at tilskudd fra Frifond organisasjon eller andre av LNUs tilskuddsordninger er gitt på falskt grunnlag.
- 14.2. LNU har rett til å holde tilbake tilskudd ved mangelfull rapportering på Frifond organisasjon eller andre av LNUs tilskuddsordninger.
- 14.3. Tilsvarende kan LNU holde tilbake midler fra andre av LNUs tilskuddsordninger ved mislighold, tilskudd på falskt grunnlag eller mangelfull rapportering på Frifond organisasjon. Dersom ikke årsaken til tilbakeholdelsen opphører innen rimelig tid, kan tilsagnet bortfalle. Dette skal først skje etter skriftlig advarsel fra LNU.
- 14.4. En organisasjon som viser klanderverdig opptreden i forhold til tilskuddsordningen, kan helt eller delvis utelukkes fra tilskuddsordningen i inntil to år etter en nærmere vurdering. Ved denne vurderingen skal det blant annet legges vekt på om organisasjonen også tidligere har tilegnet eller forsøkt å tilegne seg uberettiget tilskudd, størrelsen på eventuelt uberettiget beløp og skyldgraden for øvrig.

§ 15. Krav om tilbakebetaling

- 15.1. Dersom det blir dokumentert at søker bevisst har gitt LNU feil opplysninger om organisasjonen, grunnlagstall eller organisasjonens forvaltning av Frifond-midlene, må LNU anse at hele tilskuddet er gitt på falskt grunnlag og kreve det tilbakebetalt.

- 15.2. Ved vesentlig mislighold av midler, tilsagn gitt på falskt grunnlag eller mangelfull rapportering på tildelt støtte fra Frifond organisasjon kan LNU også kreve tilskudd helt eller delvis tilbakebetalt fra mottakerorganisasjonen.

Vedlegg:

1a/2015: Skjema for særattestasjon på grunnlagstall til LNU

1b/2015: Veiledning Skjema for særattestasjon på grunnlagstall til LNU

2/2015: Skjema for særattestasjon på forvaltning av Frifond organisasjon 2014